

מעין נאמן

הגליון השבועי בתורתו של מרן ראש הישיבה רבנו הגדול זצוק"ל

נא לא לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה | נא לא לטלטל בשבתות ברשות הרבים

דבר
המערכת

כבה המאור הגדול

ביום שביעי של פסח השנה, חשך העולם. רבנו הגדול והקדוש זצ"ל הכ"מ נסתלק בעוה"ר לישיבה של מעלה. הוא נסע למנוחות ואותנו עזב לאנחות. די בפתאומיות יש לומר. לא האמנו שהגיע היום השחור הזה שנלך ונלווה את רבנו בדרכו האחרונה ולא לקראת משיח צדקנו. הלומי יגון, עטופי כאב, שקועים בצער עמוק וממירים בבכי סוער הלכנו קדורנית בין קהל הרבבות. אין לנו מנחם. המנחם היחיד בכל הענינים הציבוריים והפרטיים היה מרן בעצמו. הגעתי לאחר הלוייה לבית הכנסת, אמרתי לעצמי אולי מרן ידבר בין מנחה לערבית על האבידה העצומה שאיבדנו שאין לנו מלים לתארה. אולי הוא יצליח לנחם, לעודד, לשמח ולהרים אותנו מהשבר הבלתי נתפס שקרה לנו. ואז, אופס! מכה בי ההכרה שלצערנו לא עוד. איבדנו את המשענת. נפלה העטרה. נשבה הארון. והבכי מטלטל את הגוף שוב.

הדבר היחיד שניחם אותי במעט היא העובדה שרבנו לא מת. ספריו מחיים ומקיימים אותו כאילו וחי הוא לפנינו ודורש מחידושי הנפלאים ובשפתו המתוקה מדבש ונופת צופים. וכמו שאמר מרן רבנו הגדול הכ"מ כשנפטר מרן היביע אומר זצ"ל. וברוך ה' שזכינו לאוצר בלום ומעיין נובע בכל חלקי התורה בחידושים ישרים, קצרים וארוכים, בפשט ברמז ובדרש (בסוד - עדיין לא זכינו לאורו), דרשות נפלאות ומאמרים מתוקים בכל הענינים, שאלות ותשובות בהלכה בקצרה ובארוכה, ועוד ועוד, נחל נובע מקור חכמה, תורה רחבה מני ים וארוכה מארץ מדה, ועוד לו בכתובים כהנה וכהנה.

ועל כן קם ונתעודד ידי"ן הרה"ג רבי עדיאל הכהן שליט"א ואמר לזכות את הרבים בדברי תורתו של מרן

מרן ראש הישיבה בהדלקת נר זכרון

מדי שבת בשבתו ומדי חודש בחדשו. ויזם לערוך עלון שבו יבואו ברינה מדברי תורתו של מרן זצ"ל הכ"מ בכל מיני ענינים, דברים מתוקים ונחמדים מזהב ומפז רב, לטעום מנופת צוף לשון הרב, אשר הם כמים קרים ביום שרב, יפוצו מעינותיו של מרן מזרח ומערב, ויהיה צרי לכל אשר לבו צרב, ביום ששקול כזמן שביהמ"ק נשרף וחרב.

נשמח לשוב ותגובות על העלון, הן על תוכן המאמרים, והן הצעות ליעול ושיפור, הן על המדורים הקיימים והן הצעות למדורים חדשים וכל כיוצא, ו...כן, גם תגובות חיוביות אפשר לשלוח.

נכון לעכשיו, עדיין אין תקציב מספיק להדפסת העלון בכל שבוע, והעלון נשלח בעיקר כקובץ לכל המעוניין, והרוצה לזכות הרבים ידפיסו בשער עירו ובשער מקומו. כל המעוניין בזכות של הפצת תורת מרן בצורה רחבה, יכול לפנות למערכת העלון לקבל פרטים.

שנזכה בקרוב לראות את פני מרן המאירים כחמה בתחיית המתים בגאולה השלימה תיכף ומיד ממש, אכ"ר.

שבת שלום ומבורך.

לוח הפרק היומי כצוואת מרן רבנו הגדול זצוק"ל

שבת י"ט אייר	ראשון כ' אייר	שני כ"א אייר	שלישי כ"ב אייר	רביעי כ"ג אייר	חמישי כ"ד אייר	שישי כ"ה אייר	שבת כ"ו אייר
הפרק היומי	דמאי ד'	דמאי ה'	דמאי ו'	דמאי ז'	כלאים א'	כלאים ב'	כלאים ג'
המשנה היומית	אבות א' ט'	אבות א' י'	אבות א' י"א	אבות א' י"ב	אבות א' י"ג	אבות א' י"ד	אבות א' ט"ו

להאזנה לשיעור הפרק היומי היומי מאת הגאון הרב ליאור כהן שליט"א וכן להרשמה למכתבים ולהגדרות השבועיות: 03-510-9999

העלון והלימוד מוקדשים לעילוי נשמת: מאיר בן פלילה | שר חיה בת כאדומה

פרשת השבוע

עמוד 2

דרכי העיין

עמוד 2

חדר הורתי

עמוד 3

מגדולי ישראל

עמוד 4

נימוקי עמו

עמוד 5

הלכה נאמנה

עמוד 5

עיין נמרץ

עמוד 6

מבעד לעדשה

עמוד 6 - 7

יו"ל ע"י

איגוד הקהילות 'כתר מלוכה'

עורך ראשי

הרב עדיאל כהן

עריכה וביקורת

הרב יוסף אלוני

עיצוב ועימוד

אידישע קאפ | 053-3189546

קרדיט תמונות

עזרא טרבלסי

לתגובות ומכתבים

0548477628@gmail.com

לתרומות

טל' 054-8477628

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (ויקרא כ"ב, ל"ב).

מה דעת מרן על עמידה בצפירה?

"מה דעת הרב על עמידה בצפירה?", שאל אותי חבר בדעתו של מרן הכ"מ. "למה לא לעמוד?", שאלתי. "כואבות לך הרגלים?"... "לא", השיב. "אבל יש בזה איסור של 'ולא תלכו בחוקות הגוי' (ויקרא כ', כ"ג), אסור ללכת בחוקותיהם של העמים!".

שאלו את מרן זצ"ל הכ"מ (מקור נאמן ח"ב סי' תתקל"ח): האם אכן קיים ביסוס הלכתי להתנגדות לעמידה בצפירה ביום הזיכרון לחללי צה"ל מצד מנהגי גויים? נפקא מינה אם אני יכול לעמוד כשאני בבית (ואין חילול ה'), מאחר שאני חש בעמידה זו הזדהות על החללים. השיב מרן: זכורני שראיתי בשו"ת "שיכיל עבדי" שכתב שיכולים לעמוד בצפירה גם מצד ההלכה, רק שילמד פרקי תהלים וכדומה לעילוי נשמת חללי ישראל הי"ד. עכ"ל.

ובספר אסף המזכיר (עמ' שנו) כתב מרן זצ"ל שאין בזה משום ובחוקותיהם, ע"ש טעמו. והוסיף וז"ל: ואע"פ שיותר היה ראוי ללמוד ולומר קדיש לעילוי נשמתם ז"ל וכמנהג ישראל מימות עולם, מ"מ מי שעובר ברחוב וכולם עומדים והוא ממשיך ללכת או לשבת גורם למחלוקת ושנאה וחילול ה', וגם עובר על מאמרו ז"ל (מסכת דרך ארץ רבה פ"ז) לא יהיה אדם יושב בין העומדים וכו'. ולכן נכון שלא לפרוש מן הצבור וישא תפלה בלבו להשי"ת לרחם על עמו ישראל בקרוב, אכ"ר. עכ"ל הטהורה. שפתים ישק.

כשאמרתי זאת לחברי, עדיין הקשה: "חילול ה'?! מדוע? וכי זו עבירה?! הרי ה' לא ציוה לעמוד בצפירה, אם כן, אני שנאמן למצוות ה' - לא צריך להיות נאמן לחוקי המדינה, היכן יש בזה חילול שם ה'?".

דרך אדם גדול

שאלה טובה, אבל הרמב"ם כבר השיב עליה. כותב רמב"ם (פ"ה מהלכות יסודי התורה הי"א): וַיֵּשׁ דְּבָרִים אַחֲרֵים שֶׁהָיוּ בְּכָל חֲלוּל הַשָּׁם, וְהָיוּ שֶׁיַּעֲשֶׂה אוֹתָם אָדָם גָּדוֹל בְּתוֹרָה וּמִפְרָסָם בְּחִסְדוֹת, דְּבָרִים שֶׁהַבְּרִיּוֹת מְרַנְנִים אַחֲרָיו בְּשִׁבְלֵם, וְאֵף עַל פִּי שְׁאִינָן עֲבֻרוֹת, הָרִי זֶה חֲלַל אֶת הַשָּׁם.

כגון שלקח ואינו נותן דמי המקח לאלתר, והוא שיש לו ונמצאו המוכרים תובעין והוא מקיפן. או שירבה בשחוק או באכילה ושתייה אצל עמי הארץ וביניהן. או שדבורו עם הבריות אינו בנחת ואינו מקבלן בסבר פנים יפות, אלא בעל קטטה וכעס. וכיוצא בדברים האלו, הכל לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו ויעשה לפנים משורת הדין.

וממשיך הרמב"ם לתאר מהי הדרך הטובה: וכן אם דקדק החכם על עצמו והיה דבורו בנחת עם הבריות, ודעתו מערבת עמם, ומקבלם בסבר פנים יפות, ונעלב מהם ואינו עולבם, מכבד להן ואפילו למקליו לו, ונושא ונותן באמונה, ולא ירבה באריחות עמי הארץ וישיבתו, ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה עטוף בציצית מכתר בתפלין, ועושה בכל מעשיו לפנים משורת הדין, והוא שלא יתרחק הרבה ולא ישתומם, עד שימצאו הכל מקלסין אותו ואוהבים אותו ומתאונים למעשיו, הרי זה קדוש את ה' ועליו הפתוב אומר: "ויאמר לי עבדי אתה ישראל אשר בך אתפאר" (ישעיה מ"ט, ג). עכ"ל.

כלומר, אם אדם נראה כבן תורה ומייצג בעיני המון העם את דרך ה', אם יעשה דברים שהבריות מרננים אחריהם אפילו אינם אסורים, עדיין נחשב הוא שחלל את ה', צריך להזהר מזה! גם אם הדבר אינו אסור, אינו חובה, כמו עמידה בצפירה ושאר מנהגי ההמון, בכל זאת אותו אברך נחשב דוגמא, סמל, רואים בו כביכול 'נציג' של הקב"ה, ונציג של מלך מלכי המלכים אינו יכול לעשות ככל העולה על רוחו לעיני העם. אם הם רואים בזה ערך עליון, חובה עליו להראות שמתחשב הוא ברגשותיהם.

כך נראה לי בפשטות להסביר דעתו של מרן זצ"ל. צריך להזהר מכל דגוד של חילול ה', אפילו אם הוא לא איסור. צריכים לקיים את מאמרו הגמרא (ברכות דף ס"ד ע"א): תלמידי חכמים מרבים שלום בעולם. כך נזכה וקידוש ה' ירבה על ידינו.

על כן בעצת ידידנו היקר הרב עדיאל הכהן נר"ו אמרנו להביא מעט מכללי העיון שכתב הרב זצ"ל בספרו "דרכי העיון" וכן משאר ספריו, עם דוגמאות משובבי נפש ומשמחי לב. אם כי האמת ניתנה ליאמר כי אי אפשר במדור קצר כזה או אחר, לבוא אל חקר העיון, עכ"פ טועמיה חיים זכו, וגם אוהבי דבריה גדולה בחרו. ובכך נזכה "לילך בדרכו", ומה גם כי בזה נקיים דברי המתרגם בשיר השירים (א' ח'). אגב ידוע כי רגילים ללמוד שיר השירים בתרגום ביום שביעי של פסח יום שנתבקש בו מורנו ורבנו זצ"ל לגנוזי מרומים): צאי לך בעקבי הצאן ורעי את גדיותיך על משכנות הרועים. והמתרגם שם (בתרגום ללשון הקודש שנעשה ע"י מרן זצוק"ל בספרו ה' נסי על פסח) כתב וז"ל: "אמר הקב"ה אם רוצה היא (כנסת ישראל) לחיות ולהתקיים בגלות תלך בארצות הצדיקים וכו' על פי רועיה ומנהיגי דורה, ותחנך את בניה עד זמן שאשלח להם את מלך המשיח שינהיג אותם". ע"כ. יה"ר שנזכה לביאת משיחנו ולתחית המתים ונראה בקרוב פני מרן זצ"ל, אמן.

נסתפק כעת בדוגמא קצרה לעיון, והוא להבין "מה הוקשה לרש"י, אותה הביא מרן זצ"ל בספרו דרכי העיון (מהדורה אחרונה, עמ' ק"ס).

מה הוקשה לרש"י?

הנה עם פטירת מרן מלכא זצ"ל נרגש החלל העצום שנפער בחייו של כל אחד מעם ישראל, הן אצל בני הישיבה והן אצל הקרובים והרחוקים. והאחרון הכביד בצוואת מרן זצ"ל שלא נספידהו, וציין לגמרא בשבת (דף ל"ב) משפט... י"ב חודש. ע"כ. והדבר קשה לשמוע, ולב מי לא יחרד על כך, והרי מרן זצ"ל צדיק גמור היה, וכל מדות של צדיקים נמנו בו, ומה ראה על ככה? אכן כבר היה לעולמים, ומצאנו בברכות (כ"ז ע"ב) אצל רבן של ישראל רבן יוחנן בן זכאי שאמר לתלמידיו בשעת פטירתו "איני יודע באיזו דרך מוליכין אותי". ודי בזה.

דומה כי עם היות מרן מלכא זצ"ל איש שהכל בו ממש, מ"מ מבין הדברים הבולטים ביותר שמרן זצ"ל נתייחד בו ואף הרבה לדבר בשבח מידה זו כמעט בכל הזדמנות, הן בכתב והן בעל פה, הלא היא גולת הכותרת - העיון. ולמפורסמות אין צריך ראייה.

לימוד תורה

תתבונן בפסוקים כפי יכולתך, בכל מלה בתורה. המגיד של מרן אמר לו: טוב בעיניך שאתה קורא 'שנים מקרא' כל כך מהר? לא, תדקדק בפסוקים, אם יש לך קושיא תעיין במפרשים, ואם לא מצאת במפרשים, תחדש אתה. פעם אמה"ג קרא את זה ב'כף החיים' (סי' רפ"ה סק"ד) שהביא את זה, אמר: מה המגיד רוצה ממרן, יש לו הרבה חיבורים לעשות, היה ראש הקהילה, היה אב בית דין, יש לו חיבורים בהלכה - 'בית יוסף', 'כסף משנה', 'אבקת רוכל', 'כללי הגמרא'. מאיפה יש לו זמן לדקדק דקדוקים כאלה? אבל אנחנו, יש לנו זמן. אתה לומד שמו"ת, אל תקרא את הפרשה ככה, תמצא בה איזה חידוש. יש לך מפרשים שהם אומרים דברים של פשוט מתוקים מדבש, לדוגמא 'כלי יקר'. (ה' טבת תשע"ו).

חידושים

תלמדו לקרוא את הפסוקים ולא לבלוע אותם. כשאדם מכין את הפרשה

ומוצא איזו מציאה, שיקפוץ! שירקוד! אני כל שבוע כשקורא החזן בתורה, אוי! יש לי חידוש. ועוד חידוש. (כ"ג חשון תשע"ו)

חק לישראל

התלמיד ר' עובדיה חניה: אפשר לחלק ב'חק לישראל' תורה לבד, נביאים לבד, כתובים לבד, אם לא הספקתי? מרן: כן, אפשר לחלק. אבל שלא תפסיק באמצע התורה, לא כדאי. אלא תורה לבד ונביאים לבד וכתובים לבד. אבל לא להוריד תפילין אחר תורה בלבד ולגמור נביאים וכתובים במשך היום, צריך לפחות תנ"ך בטלית ותפילין. תגידו חק לישראל, יהיה לכם טוב. חק לישראל מכפר פגם הברית, מי שקורא חק לישראל, קדוש יאמר לו. אל תגידו בגלל שמהר"ל דיסקין לא קרא חק לישראל, אז גם אנחנו לא נקרא. הגענו למעלה של מהר"ל דיסקין? אתם יודעים בכלל מי זה מהר"ל דיסקין? ככה כתוב ב'ביע אומר' (ח"ד סי' ל"א אות ה') שהוא לא היה קורא, אבל ללמוד ממנו! הרב עובדיה בעצמו היה קורא חק לישראל כל יום. תדעו לכם! מי שלא יקרא חק לישראל, ישכח פסוקים מהתורה, ישכח פסוקים מהנביאים, ישכח פסוקים מהכתובים, ישכח את התורה כולה. יכול לשכוח גם דבר שלמד אותו לפני שבוע. חק לישראל מזכיר לך, מרענן לך. אתה מקיים בו את המצוה של הגמרא (קידושין דף ל' ע"א) לעולם ישלש אדם שנותיו שליש במקרא שליש במשנה שליש בתלמוד. כתוב ב'שבולי' הלקט' ומובא ב'כף החיים' (סי' קל"ב אות ה' - ו'), שבגלל הגמרא הזאת היו עושים שילוש. (י"ד כסליו תשע"ו)

ספל אדירים

בחומר הנלמד (קידושין נ"ב רע"ב) הזכיר רש"י (ד"ה משיכלא) "ספל", שאל מרן איפה מוזכר ספל בתנ"ך? תלמידים: בהפטרות של שבוע שעבר - פרשת בשלח "בספל אדירים הקריבה חמאה" (שופטים ה', כ"ה). אמר מרן: איפה עוד מקום? ומשלא ענו התלמידים ענה מרן: בסיפור של גדעון "וימץ טל מן הגזה, מלא הספל מים" (שם ו', ל"ח). וסיים: ללמוד! ללמוד! כל דבר שאתה לומד זה ריוח. בזמן שאתם צעירים ויש לכם ריכוז ובריאות, במקום לבזבז את הזמן על סיפורים של שטויות והבלים, תלמדו. (ט"ו שבט תשפ"ב)

וחמור, מתוך "הייתור" למדתי שמחזירין בסימני אוכף. וזה פשוט וברור. עד כאן. [וע"ש בהערה מה שהוסיף בזה מרן זצ"ל]. אגב, ניתן לראות כאן איך מרן בתוך דבריו בקצרה ממש סילק קושיא נוספת שיכול אחד מהתלמידים לשאול: איזה סימנים יש בבהמה בגופה? או: מהיכא תיסק אדעתין שיש סימנים המועילים בבהמה גופה? ולסיבה זו ציין לגיטין (דף מ"ה ע"א), וכוונתו ברורה לסיפור המובא שם: אביי אירכס ליה חמרא בי כותאי שלח להו שדרוה לי, שלחו ליה שלח סימנא, שלח להו דחיוורא כריסיה, שלחו ליה: אי לאו דנחמני את לא הוה משדרנא ליה ניהלך, אטו כולי חמרי לאו כריסייהו חיוורין נינהו? ע"כ. והרי זה כמבואר, כי מצאנו סימנים בגוף הבהמה, ואף אביי סבר שאותם כותים יחזירו לו בהמתו מחמת אותם סימנים. הרגיל בספרי מרן יראה כי כשמציין לספר מסויים יש לו כוונה מכוונת, ואין זה ציון או מראה מקום בעלמא. יה"ר שנזכה לצעוד בדרכו וללכת באורחותיו. אמן.

בל"ג בפעמים הבאות ובעלוונים הבאים נמשיך ונביא מכללי העיון שכתב מרן רבנו זצוק"ל ונדפסו בראש ספרו הגדול "דרכי העיון".

ויען כי לשון מרן חביב עלינו נעתיק לשונו: בבבא מציעא (דף כ"ז ע"א), אמר רבא למה לי דכתב רחמנא שור חמור שה ושמלה? צריכי, דאי כתב רחמנא שמלה, הוה אמינא הני מילי בעדים דגופה וסימנין דגופה (כשיש לו סימנין בשמלה גופה) אבל חמור בעדים דאוכף וסימנין דאוכף (אם אין לו סימן בחמור ויש לו סימן באוכף שעליו) אימא לא מהדרין ליה, כתב רחמנא חמור, דאפילו חמור בסימני האוכף. ע"כ. רש"י ז"ל כותב שם מלים ספורות: "כתב רחמנא חמור, קרא יתירא לדרשא". מה רצה רש"י בזה? הביאור הפשוט הוא שהוקשה לרש"י, מנין לנו שהפסוק מדבר בחמור בסימני אוכף ושמא מדבר בחמור שיש לו סימנין בגופה? (וע' גיטין דף מ"ה ע"א). ולכן פירש"י שבאמת אין זה נלמד מגוף הפסוק, אלא קרא יתירא לדרשא. אבל בדברים אלה סילק רש"י עוד קושיא אחרת, והיא, דליכתוב רחמנא חמור דאפילו בסימני אוכף וכל שכן שמלה בסימני גופה? (וכמו שהקשה התלמוד בסמוך גבי שור ושה). אולם ע"פ רש"י התירוץ ברור, שאם נכתב חמור בלבד היית מפרש אותו בסימני גופו ולא בסימני אוכף, אבל עכשיו שנכתבו שמלה

בס"ד כל שבוע במדור זה נבאר הלכה או הנהגה אחת מדרכיו של מרן זצוק"ל, כי לכל מעשיו היו מקורות נאמנים, נאמ"ן הוא ונאמנים דבריו וטעמו ונימוקו עמו, באם הנכם רוצים שנתייחס במדור זה לשאלה שמעניינת אתכם, שילחו למערכת העלון ובעז"ה ובל"נ בעלונים הבאים נתייחס לזה.

כיסוי התפלין של ראש בטלית

לראות את רבנו הגדול בתפלה, היה לראות עבדא קמי מריה, ורבות יש ללמוד מהנהגתו. אולם הדבר שהיה ניכר לכל הוא ענין כיסוי התפלין של ראש בטלית, שרוב הציבור לא רגיל בזה. לכן הפעם נבאר נקודה זו בעזר הבורא.

בגמרא ברכות (דף ו' ע"א) אמרו על הפסוק וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך, תניא רבי אליעזר הגדול אומר אלו תפלין שבראש, ומכאן למדו כמה ראשונים (הובאו בבית יוסף סוף סי' כ"ז) שיש לגלות תפלין של ראש, ומרן בש"ע (סי' כ"ז סעיף י"א) חשש לדבריהם וכתב, תפלין של ראש טוב להיותם גלויים וניכרים.

אולם בשו"ת התשב"ץ (ח"א סוף סי' ל') ביאר דמה שנאמר וראו, אין פיי שצריך דווקא שיראו את התפלין, אלא שיהיה במקום שאפשר לראותו שהוא בגובה הראש, וגם אפשר לפרש וראו מלשון ושמעו, והביא ראיה לדבר. והובא בשערי תשובה (סי' כ"ז ד"ה דק). ומהרש"ם בספרו דעת תורה (סי' כ"ז סעיף ה') מבאר עוד דדבר שניכר ע"י בליטתו אף שהוא מכוסה, שייך לומר עליו לשון ראייה, והביא ראיה לדבר ממה שאמרה הגמ' (יומא נ"ד ע"א, מנחות צ"ח ע"ב) על הפסוק בענין בדי הארון דכתיב ביה ויראו הבדים ואח"כ כתוב ולא יראו החוצה, וביארה הגמ' שהיו בולטין ונראים מעבר לפרוכת, וא"כ אף שהתפלין מכוסות שייך לומר בהם ראו, כיון שניכרים הם (וכן משמע גם במג"א סי' כ"ז ס"ק כ'). וגם ברמב"ם נראה שאין איסור בדבר, שהרי כתב (פ"ד מהלכות תפלין הלכה כ"ג) שאף שאסור להניח מטפחת על ראשו כשמניח תפלין, מ"מ צונף הוא מצנפתו על התפלין, ומשמע שאין איסור לכסות את התפלין. נמצא שלדעת חכמי הפשט יש אוסרים ויש מתירים.

אך לדעת רבנו האר"י בשער הכוונות (שער הציצית דרוש ה' ודרוש ו') אדרבה יש צורך וחיוב לכסות התפלין בטלית, כמו שביאר שם טעמו, וא"כ כיון שלדעת הפשטנים האיסור לא ברור, וגם מרן בש"ע כתב 'טוב' ולא אסר בהחלט, ומאידך לדעת המקובלים צריך לכסות, יש לנו ללכת אחרי האר"י בזה, ולכן הרבה אחרונים העתיקו דבריו להלכה.

ואמנם המג"א (סי' ח' ס"ק ג') אחר שהביא דברי רבנו האר"י, כתב אבל לא יכסה לגמרי, וביאר במחצית השקל דכוונתו שישאיר את הצד החיצוני מגולה, ומשמע שזה בדעת רבנו האר"י וא"כ אין מחלוקת, ובאמת יש נוהגים לעשות כך, מ"מ היעב"ץ במור וקציעה ביאר דכוונת המג"א שלא יכסה כל זמן ההנחה, אלא אחר התפלה יגלה התפלין, וכן בבא"ח (ש"ר פרשת וירא אות י"ח) כתב שיכסה עד סוף המצח, והוא לא כפשרת המג"א, וכן בכה"ח (סי' ח' אות י"א) כתב דרבנותו המקובלים הבינו דצריך לכסות התפלין לגמרי. ע"ש. ויש נוהגים לכסות רק תפלין ש"ר דר"ת ע"י כובע, אבל של רש"י משאירים מגולה, ומסתירות האחרונים שהביאו דברי רבנו האר"י לא משמע לחלק בין תפלין של רש"י לבין של ר"ת (ועיין בשו"ת חיים שאל ח"א סי' א', ובשו"ת יצחק ירנן ח"ב סי' ה' אות ב'), וגם הנוהגים כך לא מקיימים דברי האר"י שכתב לכסות התפלין בטלית, וביאר בזה סודות.

לכן מנהג מרן לכסות תפלין של ראש בטלית, הוא דבר ברור ע"פ דברי רבנו האר"י והרבה אחרונים שהעתיקו דבריו, ודברים אלו מבוארים בספריו של מרן בכמה דוכתי [שו"ת איש מצליח (ח"א או"ח סי' ט' בכלל העולה אות ג'), אור תורה תשנ"ד (ס"ס ק"ג, וסי' קכ"ד), מקור נאמן ח"ב (סימנים ק"י-קכ"א), הערות על בא"ח (שם), ספר השיעור (ח"א גליון 22 אותיות ט"ו-י"ט)].

מוה"ר ר' יצחק חי טייב לא מת

(נולד בשנת תק"כ, ונפטר ט"ז באייר התקצ"ז)

בין יחידי הסגולה שהתנוססו בדור ההוא בתונס, בלטו אנשי מופת, בעלי שיעור קומה, שנמסרו עליהם מפה לאוזן סיפורים על ישועות ונפלאות שעשו. ביניהם היה הגאון רבי יצחק חי טייב (הנכון הוא לומר טייב הטי"ת בחיריק ולא בפתח. ע"מ) המכונה לא מת ע"פ מעשה שהיה. יש להבחין בינו ובין הגאון רבי יצחק טייב זצ"ל בעל ערך השלחן. מופרכת ההשערה שר' יצחק טייב היה דודו של ר' יצחק חי, או להיפך, כי שניהם חיו ביחד עד סוף המאה הששית למספרנו, ורחוק מאד שיקראו לילד על שם דודו בחייו. אך אפשר לקבל דברי האומרים שהיו בני דודים.

מסופר כי פעם היתה עצירת גשמים בתונס, התפללו ואמרו תהלים ובקשות ולא נענו גזרו תענית צבור, והרב חי טייב לא שמע מזה. קם בבוקר, ביקש כוס קפה. אמרה לו אשתו: הלא שמעת, אדוני, שהדיינים גזרו תענית צבור מפני עצירת גשמים? - לא שמעתי, אולם אין דבר,

תכניי כוס קפה, והגשם יירד, ענה הרב. הכינה האשה כוס קפה, יצא הרב על פתח הבית, נשא עיניו למרום ואמר: "רבוננו של עולם, בניך צריכים לגשם. אנא אל תמנע מים!" התחילו לרדת גשמי זעף. אמר לא כך שאלתי, אלא גשמי ברכה. ואכן התענית בוטלה. שכנו הנוצרי של הרב, פנה למשכיר דירתו היהודי לשלם לו שכרו ולעזוב את הדירה. מה קרה? שאלו בעה"ב. מפחד הנני לגור ליד "אריה", ענהו. הבוקר שמעתי משוחח עם בוראו: אל תמנע מים, לא כך שאלתי... מי יודע, אולי מחר יכעס עלי ויצוה להמיתני! מיד הלכו שניהם לר' חי טייב זצ"ל, והבטיחו הרב שלא יגע בו לרעה, ובלבד שלא יזיק ליהודים. וכן היה. זכותו יגן עלינו אמן.

(מגדולי ישראל חלק א')

מהלכות ומנהגי ספירת העומר

א. אע"פ שכל הקהל מברך וסופר לבדו, מ"מ יאמר החזן 'ברשות מורי ורבותי' שאם שכח משהו לספור באחד מהלילות שידע שהש"ץ מכון להוציאו ידי חובתו. (שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תעז)
ב. אנשים שאינם שומרי תורה ומצוות ומגיעים משבת לשבת לבית הכנסת, אין למחות בידם ולמונעם מלברך. ויש להזכיר הדין בדרשה בלבד והשומע ישמע. (שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תעח)

ג. גם המחמיר על עצמו שלא להסתפר עד שבועות כדעת האר"י, יכול לספר את שאינו מחמיר. (שו"ת מקור נאמן ח"א סי' תץ)
ד. הנוהגים שלא להסתפר עד ערב שבועות יכולים להסתפר בליל מ"ט אחר הספירה. ואנו נוהגים להסתפר ביום. אבל אין איסור להסתפר בלילה. (שו"ת מקור נאמן ח"ב סי' תנז)
ה. מעולם לא הקלנו לסדר הזקן מל"ד לעומר ואילך, אלא בערב שבועות בלבד. ובשעה"ד אפשר להקל בצנעא. ומ"מ בישיבתנו אין לפרוץ גדר. (שו"ת מקור נאמן ח"ב סי' תמו. ח"ג סי' תריח)

מסכת פסחים דף ב ע"א

תמצית הסוגיא: המשנה אומרת אור ל"ד בניסן בודקין את החמץ לאור הנר. והגמרא דנה מהו לשון 'אור' האם הכוונה יום או לילה (שקודם היום). ובמסקנא אמרינן דלכ"ע הוי לילה וכמו ששינו ר' ישמעאל אומר לילי י"ד בודקין את החמץ וכו' והתנא שלנו נקט הלשון היותר נקייה ("אור" ולא "לילי") דתניא דבי ר' ישמעאל לעולם יספר אדם בלשון נקייה. ע"כ.

והנה יש להקשות דלרבי ישמעאל גופיה, למה לא חש לשנות בלשון נקייה?

ובמפרשים (הרמב"ם בפיה"מ והרב אור חדש בשם הרז"ה) כתבו, שהיות והוא תחילת המסכת תפס לשון אור כדכתיב פתח דבריך יאיר. ולעומת זאת, הברייטא דר' ישמעאל אינה פתיחת דבריו. אלא שלפי רש"י שפירש לקמן כפשוטו משום שדרך נקיי הדעת לספר בלשון נקייה, ולא תלה בתחלת ספר אכתי קשיא, וי"ל דר"י חשש שלא נטעה לפרש אור (יום) ממש כמו שהקשתה הגמ' לקמן (דף ד' ע"א) ונבדוק מצפרא. ועדיין יש להקשות דא"כ תנא דידן אמאי לא חייש לטעותא, י"ל דסמך התנא אמתניתין דלקמן דקתני ר"י אומר בודקין אור י"ד ובי"ד שחרית, דמבואר להדיא דאור לילה הוא. אלא דיש להקשות לאידך גיסא להמפרשים דרך משום פתיחת ספר נקט לשון נקייה, למה בהמשך (שהוא לא פתיחת ספר) אכתי נקט לשון נקייה: ר"י אומר בודקין "אור" י"ד וכו', וי"ל דההיא משום רישא נקט לה (כן תירץ מרן האיש מצליח).

פרשת אמור

קראתי למדור זה 'מאיר עיני חכמים' (בעצת מר אחי ר' שלמה), כי עם שלשת המלים זה גימטריא ר' מאיר מאזוז.

בספרו על התורה "בית נאמן", בפסוק בפרשתנו "ולחם וקלי וכרמל לא תאכלו וגו' עד הביאכם את קרבן אלקיכם" (כ"ג י"ד), מזהיר מרן באופן לא שגרתי, שיש להקפיד על הפת"ח בתיבת "קרבן" שלא להחליפו בקמ"ץ, שלא יהיה פירושו שהקרבן הוא אלקיכם ונמצא מחרף ומגדף ח"ו, וכאשר הבי"ת בפת"ח פירושו הקרבן של אלקיכם.

לקמן (שם פסוק מ') בציווי על ארבעת המינים בחג הסוכות, מביא מרן רמזים נפלאים משם השמועה, על מקורם המובחר ביותר של האתרוגים וההדסים: פרי הדר בגימטריא תימן, עץ הדר בגימטריא זה מרוקאי. לגבי ההדסים מביא מרן, שסופי תיבות "ענף עץ אבות" מתחבר למילה צפת, שההדסים המשולשים מצויים שם.
בהפטרה על הפסוק "וכל חרם בישראל להם יהיה" (יחזקאל מ"ד כ"ט), רומז מרן על ל"ג לעומר החל בתקופה זו. חרם ר"ת ח"י רוטל משקה. בישראל אותיות אל רשב"י. להם יהיה, שיהיה לתורמים נחת רוח מזה.

הבא את תורת רבנו לעוד יהודי

לתרומות והנצחות צור קשר בטל' 054-8477628

מבכעדי לעצד טשה

המצלמה צילמה, העין ראתה - אבל הלב, הלב עדיין לא הפנים.

מאותו החג שבת שבו פרחה נשמתו של מרן ראש הישיבה זצוקללה"ה - החל לזרום שטף בלתי פוסק של תמונות: מהמשמרות עד ללוויה, ממסע הלוויה, מעשרות אלפי המשתתפים, מהשבעה, מהתכנסויות, שיעורים, קריאות קדיש, ומפינות שקטות של התבוננות חרישית, כאילו נלקח אב ממשפחה.

אבל לא כל תמונה היא "עוד תמונה".
יש רגעים שהמצלמה תפסה - והלב עצר.

במדור זה, "מבעד לעדשה", ניסינו לאסוף עבור הקוראים רגעים שלא תמיד נראו במבט ראשון. תמונות שמבעדן משתקפת תקופה. רגעים שמאחוריהם עומד סיפור. לא בהכרח האירועים הגדולים, אלא הרגע שבא אחרי ההמון. השבר שאחרי הדממה.

יש רגעים שלא מבקשים מילים - אבל אנחנו כן מבקשים לעצור עליהם רגע.
לקרוא את התמונה. להרגיש אותה. ולזכור.

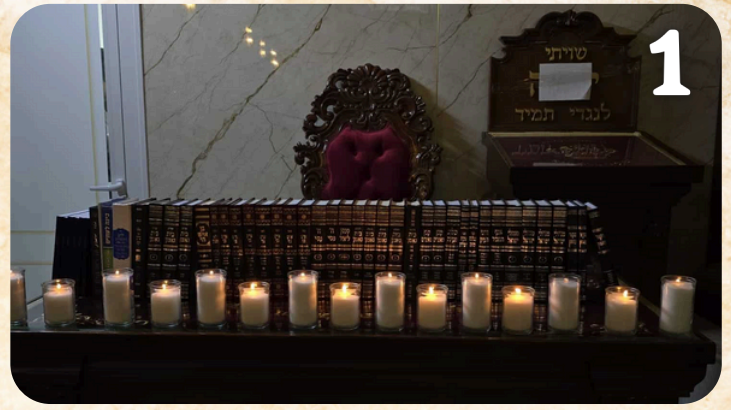
התמונות במדור זה אינן רק תיעוד. הן עדות חיה לכך שמרן לא רק נלווה לעמו - הוא היה לבו.

שהוא לא רק לימד תורה - הוא חנך דור.
שהוא לא רק דיבר אמת - אלא חי אותה, והאיר בה את רחובות הדור כולו.

שלושים יום חלפו - אבל התמונות, כמו תורתו, נשארות.
ומה שנראה בעדשה - מהדהד בלב.

2

1

4

3

6

5

8

7

1. המקום המיותם // 2. במסע הלוויה // 3. פה נטמן // 4. דומעים מגבוה // 5. עצרת השבעה // 6. מהקהל בעצרת // 7. מצבה על קברו // 8. 126 מטרים של שלט עם צוואתו של רבנו "אל תבכו למת ואל תנודו לי, בכו בכה להולך בטל המבזבז את כל ימי חייו ללא מטרה" | קרדיט צילום: מושיק, ש.פ.ה.

מוסדות ישיבת "נסא רחמים" ספרדית

המרכז: רחוב הרב עוזיאל 26 בני ברק

כנס התעוררות במלאת שלשים יום

להסתלקותו של מורנו ורבנו, אביד המעינים, מוציא לאור תעלומה. כל סוגיה קשה ותחומה, צפנת פענח בביאור ישר ואמיתי בתורת ה' המימה, בבקאות מקיפה ונפלאה במרחבי התלמוד בבלי וירושלמי ומדרשי חז"ל, שהקפיד על כל תג בתורה הקדושה, והחזיר עטרה ליושנה במסורת ישראל ומבטא האותיות, ועמד בספרן נגד המחבלים בכרס ה' צבאות, חיבב את התורה על כל שדרות עם ישראל, והפין את אור האמונה, ובמשך למעלה מששים שנה העמיד תלמידים הרבה מופלגים בתורה ויר"ש כנודע, מתוך מסורות נפש ממש

מרן ראש הישיבה הגאון הגדול

מאיר מאזוז

זצ"ל

ישאו דברים:

מרן הגאון הראשון הרב הראשי לישראל

הרב **דוד יוסף** שליט"א

הגאון הגדול הרב **יצחק ברדא** שליט"א

ראש ישיבת יצחק ירנן

הגאון הגדול הרב **גדעון בן משה** שליט"א

ראב"ד יורו משפטיך

הכנס יתקיים ביום שני כ"א אייר (19.5.25 למנינים)

בשעה 16.00 בהיכל הישיבה, קומה רביעית, וגם ברחבה בכניסה לבנין

בשידור חי. תפילת מנחה בסיום הכנס בשעה 19.00

הנשים בביהכנ"ס של מרן ראש הישיבה זצ"ל, רחוב הרב עוזיאל 43 בני ברק
הכנס יועבר בשידור חי

עצרת שלושים לזכרו של מרן ראש הישיבה

הגאון הגדול רבי מאיר מאזוז זצוק"ל

במלאות שלושים יום להסתלקותו של מרן נתכנס כולנו לעצרת התעוררות

ביום שלישי הקרוב כ"ב אייר 20/5

באודיטוריום אלעד רח' רבי חייא 9

ישאו דברים:

הרב הראשי

מרן הראשון הרב הראשי לישראל

הגאון הרב **דוד לאו** שליט"א

הגאון הרב **יוסף** שליט"א

מרן הגאב"ד

הרב **אשר וייס** שליט"א

הרה"ג

הרב **שלמה גרוסמן** מרא דאתרא

הרה"ג

הרב **מרדכי מלכה** מרא דאתרא

הגאון הרב **ליון ישי**
רבה של הרצליה פיתוח
חתנו של הרב צמח מאזוז

הגאון הרב **מיכאל דיעי**
רב בית כנסת פקודת אלעד
חתנו דבי נשיאה

הגאון הרב **ליאור כהן**
ראש מוסדות אור המאיר
חתנו דבי נשיאה

בהשתתפות הרב יהודה בוטבול
ראש עיריית אלעד

תפילת ערבית בשעה 20:00 ולאחר מכן תחילת העצרת

עצרת חיזוק והתעוררות

במלאות השלושים להסתלקותו של גאון עוזנו ותפארתנו, שר הצבא, דגול מרבבה, בקי בכל חדרי התורה, פה מפיק מרגליות, דורש כחרי אותיות, זך השכל והרעיון, אביד המעינים, שהעמיד תלמידים לאלפים ולרבבות, חסידא קדישא ופרישא, עמוד האמת, שנת"סר כל ימי בייסורין קשים ומרים, ענוותן ושפל בדרך, שיד ע"ל שיד נפיק ולא החזיק מיבואת לפעשה כלל

מופת הדור מרן ראש הישיבה

רבינו מאיר מאזוז זצוקללה"ה

ישאו דברים:

הרה"ג רבי **אביאל חראד** שליט"א
מנהל תלמודי ורב קהילת מנחת אהבה

הרה"ג רבי **יוסף ישראל הכהן** שליט"א
ראש הכולל דרך אמונה

הרה"ג רבי **הלל פלוטקין** שליט"א
מנהל תלמודי המוסדות ומעורבי ספריו

הרה"ג רבי **אברהם מלול** שליט"א
רב בית הכנסת

הרה"ג רבי **יעקב זר** שליט"א
מנהל תלמודי ואביד תרדים ב"ב

הרה"ג רבי **אליהו הכהן** שליט"א
ראש הכולל רבי מאיר

הרה"ג רבי **דוד ברדא** שליט"א
מנהל תלמודי ומח"ס רביד הזהב

ביום ראשון כ אייר בשעה 20:15

בבית הכנסת מורשת ישראל קריית שמואל טבריה

עזרת נשים פתוחה

ברוכים הבאים בשם ה'

סדר הלימוד

בתורתו של מרן ראש הישיבה

רבנו הגר"מ מאזוז זצוק"ל

ע"י כוללי "זכור לאברהם" לציון יום השלושים להסתלקותו

בציון יום השלושים לפטירתו של מרן רבנו זצוק"ל
יתקיים סדר לימוד בתורתו הגדולה

שיעורים ימסרו

מורנו הגאון הרב ליון ישי שליט"א

מרא דאתרא הרצליה פיתוח וראש הכוללים

הגאון הרב דקל כהן שליט"א

חתנו דבי נשיאה ומח"ס "אלישיב כהן"

הגאון הרב חיים מאזוז שליט"א

בני יקירו של רבנו הגדול

שיחה מיוחדת
בהליכותיו והנהגותיו

מאת הרב אלחנן כהן
נכדו של מרן ראש הישיבה

סדר הלימוד יתקיים ביום שני כ"א אייר בין השעות 10:00 - 13:00
בהיכל הכולל "אהבת ישראל" הרצליה

ברוכים הבאים בשם ה'